عثمانلی ترقی و اتحاد جمعیتنه
و غزته‌لرینه متعلق بالجمله معاملات
ایچون محل مراجعت :
Comité ottoman d'Union
et de Progrès
25, rue Bonaparte, Paris

شورای امت

« وأمرهم شوری بینهم »

« شورای امت » آیده ایکی دفعه
نشر اولونور
سنه‌لك آبونه‌سی ٤٥ غروشدر .

فرانسزجه « مشورت » شمدیلك
آیده بر دفعه نشر اولونور .
سنه‌لك آبونه‌سی ٥ فرانقدر.

یدنجی سنه نومرو ١٣٨ | عثمانلی ترقی و اتحاد جمعیتنك واسطهٔ نشریاتیدر. | ١٥ تموز ١٩٠٨

مقالهٔ عسکریه

استانبولك تهلکه‌دن تخلیصی

شورای امتك (١٢٧) نومرولی نسخه‌سنده «استانبول تهلکه‌ده» سرلوحه‌لی مقالهٔ مهمهٔ عسکریه یی دقتله اوقومشدم. یالکز استانبول دکل، تکمیل روم ایلی تهلکه‌ده اولدیغندن او سرلوحه یرینه «روم ایلی تهلکه‌ده» وضع ابدلمش اولسه ایدی اعتقادمجه دها مصیب اولوردی . أوت ، بو کونکی اصول ادارهٔ حکومت نتیجه‌سی بوتون روم ایلی تهلکهٔ استیلایه معروض . بو فلاکتك اوکنی المق ، چارهٔ رفعنی دوشونمك هر وطنپرور عثمانلینك الك مقدس وظائف وجدانیه‌سندندر .

مملکتك سلامت عمومیه‌سی ایچون الك مؤثر و عاجل چاره حکمدار حاضرك خلعی و مجلس مبعوثانك کشادیدر . بوکا وصوله چالشمقله برابر شمدیلك بشقه بر تدبیر مناسبك اتخاذینه مجبوریت واردر . عرض ایده‌جکم تدبیرك هم خاندان سلطنت و همده ملت عثمانیه‌نك سلامتنی تأمین و محافظه نقطهٔ نظرندن شایان قبول کورو نه‌جکنی امید ایده‌رم .

وارستهٔ ایضاحدرکه هر دولت تبعه‌سندن سیاناً عسکر آلور . بزده ایسه بعض افکار سخیفه و غیر معقوله‌یه مبنی تبعهٔ غیر مسلمه عسکرلك شرفندن ، دها دوغروسی بار ثقیلندن ، محروم برا قلمقده‌در . بوندن بشقه تبعهٔ مسلمه میانده بعض استثنا آت غیر معقوله واردر . مثلا استانبول خلقی !.. بو استثنا قاعدهٔ عدل و مساواته مخالفدر . مادامکه عسکرلك وطنه خدمتدن عبارت اولدیغنه نظراً شرفلی بر وظیفه‌در ؛ نه‌دن طولایی استانبول اهالیٔ اسلامیه‌سی بو شرفه مظهر اولمسون ؟ آناطولی ، روم ایلی اهالیسنك یکرمیدن قرق یاشنه قدر افرادی بر چوق غوائل داخلیه الجاآتیله همان هر سنه سلاح التنه جلب اولنیور. سلاح التنده کچیریلن خدمت بر چوق عائله‌لرك معین و ظهیردن ، تجارت و کسبدن محرومیتنی نفوس و ثروتك تناقصنی ، فقر و ضرورتك حصولنی انتاج ایدیور . مملکتمزده خدمت عسکریه ایله مکلف اولمیان تبعهٔ غیر مسلمه‌نك تجارتلرینی سکته‌دار ایده‌جك بویله برمانع اولمدیغندن ثروت و یساری ، نفوس عمومیه‌سی دائماً تزاید ایتمکده‌در. بو حضور و راحت دول اجنبیه‌نك هیچ بر یرنده هیچ بر ملته نصیب اولمدیغی حالده نه‌دن طولایی بزده کی تبعهٔ خرستیانیه‌نك ـ محضا حکمدارك جهل و تعصبی سوقیله ـ بخش ایدلمش اولسون. عنصر اسلامك مملکتده علی التمادی تناقص ایتمسی استقلال مملکت ایچون عظیم تهلکه‌لر تولد ایدیورسه ده حکمدار کبی جاهل ، حمیتسز اولان وکلای دولت او کبی مخاطراتی دوشونمیه‌رك مملکتمزی نه حالده بولمشلر ایسه او حالده محافظه و ابقا ایتمك مسلکنه سالك اولیورلر . ازمنه‌نك تبدلیله برچوق احتیاجات جدیده تولد ایتدیکندن بو نقطهٔ نظردن اصلاحات و تنسیقات مقتضیه اجرا ایدلمدیکی تقدیرده حال حاضرك محافظه‌سی ده قابل دکلدر . فی زماننا هر دولتك پایتختی سوه سوه عسکر ویره‌رك اردویه مهم بر عنصر تدارك ایدیور و ولایات اهالیسنك چکمکده اولدقلری بار ثقیلی تخفیف ایلیورلر . باخصوص پایتختلر علوم و معارف مملکتك مرکزی اولدیغندن کثرتله اوقور یازار معلوماتلی آدملر یتشدیرر . اردونك الك کزیده افرادینی ایسه بو اوقور یازانلر تشکیل ایدر . اردومز نه دن طولایی الك زیاده ایشه یاره‌یه جق اولان استانبول افرادندن محروم ایدیلیور ؟

هر سنه فضله اخذ عسکر افرادینه احتیاج مس ایدیور . روم ایلی و آناطولیده نظامیه طابورلری تأسیس و ادامهٔ آسایشه کافی اولمدیغندن همان هروقت ، هرموسمده احتیاط افرادی جلب قوای ردیفه جمع ایدیلیور . استانبول اهالیسنك خدمت عسکریه‌یه اشتراکی احتیاج واقعی قسماً برطرف ایدر .

استانبولده نظامیه اولهرق بر فرقه‌نك وجودی کافی ایکن نه‌دن طولایی ایکنجی فرقه تماماً یالکز « ذات حضرت پادشاهی » نك محافظه‌سنه تخصیص ایدیلوب متفرق خدمات سائره دیکر بر فرقه‌یه تحمیل اولونیور ؟

کوریلیورکه مملکتك اسباب مدافعه‌سنی نه پادشاه ، نه ده شو بیچاره ملتك محصول مساعیسنی درجیب ایدن تانکور هیئت وکلا دوشونیور . بو کون اوروپا اهالیسی او درجه تمدن ، او درجه ترقی ایتمشدرکه اونلره یتشمك واقعا محالدر ؛ اما تعقیب ایتدکلری طریق ترقی‌یه داخل اولمزایسه‌ك بزم ایچون فنا واضمحلال محققدر . ممالك اجنبیه‌یه کیدوب کلمك اهالیٔ اسلامیه‌یه ممنوع اولدیغندن اوروپا ترقیاتندن بی خبر قالمق ضروریدر . بوندن طولاییدرکه اهالی عمومیت اعتباریله ترقی‌یه میال کورونمامکده و بوحال ایسه اصلاحات و تجددانك عدو اکبری اولان حکمدارك مسلك تخریبنه موافق کلدیکندن هیچ بر یرده جدی صورتده تنسیقات اجراسنه تشبث ایدلمه‌مکده‌در . بونك نتیجه‌سی اولهرق مملکت غوائل داخلیه‌دن بر آن خالی قالمامقده‌در . دول اجنبیه‌نك تضییقاتیله ماکدونیا ده اجرا ایدلمکده اولان اصلاحات قاعدهٔ مساوات و معدالته کلیاً مخالفدر . ممالك عثمانیه‌نك هر جهتی محتاج اصلاح اولدیغی حالده نیچون اصلاحات بر جهته حصر و تخصیص ایدیلیور ؟ بزجه الك مهم اصلاحات . هر شیدن اول ، موجودیتمزك محافظه‌سی ایچون اردومزك مکملیتنه چالشمقدن عبارتدر .

اردومز تعلیم و تربیه خصوصنده بلغارلردن کیرو قالورسه مغلوبیت شبهه‌سزدر . اردومزك قوهٔ مادیه و معنویه‌سنی تقویه و تزیید بهمه حال لازمدر :

تشکیلات عسکریه‌یه واقف اولانلرك معلومیدرکه دولتلر زمان حضریده نفوس عمومیه‌سنك تقریباً یوزده بریله بر بچغی آره‌سنده و زمان سفربده یوزده بشیله اونی آره‌سنده تحول ایدر بر نسبتده‌کی مقداری سلاح التنه الورلر . نسبت مذکوره‌یه کوره استانبول اهالیٔ اسلامیه‌سندن زمان حضریده نظامیه اولهرق بر و زمان حربده ردیف اولهرق اوچ فرقه عسکر سلاح التنه آلمق ممکن اولور [*] بلغارستان ایله بر حرب احتمالنده بو درت فرقه‌نك علی العجله ادرنه‌یه سوقی موجود شمندوفر سایه‌سنده غایت سهولتلیدر . بو حاله نظراً روم ایلینك تهلکهٔ استیلادن تخلیصی چارهٔ مؤثری ، بنجه ، شمدیلك استانبول خلقندن عسکر آلمقدن عبارتدر . مع مافیه سرکارده اولان جهلای ارکان عسکریه مستثنا اولمق شرطیله معلومالی ، مقتدر ارکان و امرامزك بو خصوصده دها صائب افکار و مطالعات ، دها مؤثر تدبیر ارائه و بیان ایده‌جکلرینی مأمول ایدر و بوکا انتظار ایلرم .

استانبول : محب وطن

حقوق سیاسیه‌یه دائر :

١

قوانین اساسیه نه‌در ؟

عقل و اراده ایله متصف اولان بشریتك صحنهٔ عالمده‌کی مقدراتی اشباح و محیطاتنك مقدراتنه شبیه اولاماز . انسانلرك طبیعت مخصوصهٔ اخلاقیه و ذهنیه‌لری حسبیله بر طاقم وظائف خصوصیه‌لری واردر . ذکی و حساس اولدقلری جهتله دائما برغایهٔ رفاه و شرفی تعقیب ایدرلر؛ حظوظاتی تحری ، آلام و اکدار دن اجتناب ایلرلر. ترقی و تکمل بشریتك الك مهم قانونی ، قانون حیاتیسیدر .

بو سایه‌ده درکه انسان هردوره خاص اولان سفالت و سیئاتی ازاله ایده‌بیلمك امیدقویسنی بسلر ؛ بو سایه‌ده درکه بشریت مبنای متین موجودیتنه هرکون یکی عناصر علاوه ایلر. انسانلرك

[*] امید ایده‌رم که (فون درغولچ) پاشا حضرتلری استانبولی بو دفعه‌کی زیارتلرنده یك مهم اولان بو مسئله‌یی معیت سنیه ارکان حربیه‌سنه توصیه ایتمکی اونوتمامشلردر. فقط ارباب عرفان وحمیتك سلامت وطنه تعلق ابدن سوزلری پادشاه ایله مقربینی آره‌سنده بر نوع تبلکه عداوله‌رق مسموع اولمایور . حمیتلی و وطنپرور امرای عسکریه‌مزك ویردکلری اصلاحات عسکریه لایحه‌لرینی سرای ارکان عسکریه‌سی اوقومیورلر بیله . اونلرك اوقودقلری و درحال اجراسنی بر وظیفهٔ دینیه کبی تلقی ایتدکلری عادی، ناموسسز خفیه‌لر طرفندن ویریلن ژورناللرك محتویات لوثه‌سیدر

کندیلری ایچین ، هرنقطهٔ نظردن ، مقدر اولان غایه وصوللری بعض قواعد و قوانینه رعایت ایتملرینه ؛ هردرلو مناسبتلرنده ، فعالیتلرینك کافهٔ تظاهراتنده بونلری اهمال ایتمه‌لرینه توقف ایدر.

اکر نوع بشرك هر فردی بر انفراد مطلق حالنده یاشاسه‌ایدی ، انسانلرك حقوق مثبته‌سی پك بسیط اوله‌جقدی . حالبوکه انفراد طبیعت بشریه مخصوصاتندن دکلدر . انسان آریسطونك تعبیر معروفنجه بر حیوان اجتماعیدر ؛ اشتراك و اجتماع بشریتك حقوق طبیعیه و فطریه‌سندندر. بناء علیه هرفرد افرادسائره‌یی کندی هم جنسی قارده‌شی کبی تلقی ایتمکه ، کندی مقدراتیله اونلرك مقدراتنك مساوی اولدیغنی کورمکه ، عینی وظائفله یکدیکرینه مربوط اولدیغنی آکلامغه ، قوای مختلفه‌لرینك سربستی انکشافی ایچین عینی حقوقه مالك اولدقلرینی تیقن ایله‌مکه مجبوردر .

ایشته بو حال انسانلر بینده تولید مناسبات ایلر ، بوندن‌ده بو مناسباتی اداره‌ایده‌جك قوانین عمومیه تحدث ایدر. انسانلرك اللهه قارشی وظیفه لری بر وظیفهٔ پرستش وعبودیت ؛ طبیعت مادیه و موجودات غیر معقوله ایله مناسبتلری بر منا سبت مافوقیه ، بربرلریله اولان مناسبتلری ایسه اخوت و مساوات حقوق اساسنه مستند بر مناسبتدر .

ضعف و قوت بر شخصك وسائط حرکتنی تزید و تنقیص ایده‌بیلیر ؛ فقط حقوق و وظائفده ذره قدر بر تأثیر اجرا ایده‌مز و ایتمه‌ملیدر. بونك ایچیندرکه انسان انسانی قول ایده‌مز ، بونك ایچیندرکه اسارت مردود و مقدوحدر.

قوت بر امتیاز مشروعدر : حقه غالب کلمك ایچین دکل ، حقه معاون اولمق ایچون . قوت صاحبلری بو امتیازلرینی بر آلت تهدید واستبداد کبی دکل ، بر واسطهٔ امداد و معاونت کبی قوللانملیدر.

ایشه تشکیل قوت احتیاجیله‌درکه انسانلر دائما کوچوك ، بیوك برچوق هیأتلر وجوده کتیرمشلردر . بو هیأتلرك اك عمومیسی عائله‌لردر. بونی بر اشتراك مدنی تعقیب ایله‌مشدر. عوائل مختلفه بو سایه‌ده یکدیکرینه مربوط اولمشدر بو اشتراك مدنی ملتلری تولید ایتمشدرکه تمایل اجتماعینك صوك حدیدر . بو تمایل ، هنوز بتون انسانلری بر هیأت حائزه جمع و توحیدایله‌مکه مقتدر اوله‌مامشدر ، بلکه‌ده . . اوله‌میه‌جقدر .

اشخاص و عیالدن مرکب اولان بوهیأت عظیمهٔ معنویه ـ برعائلهٔ عمومیهٔ بشریه‌نك اجزای مختلفه‌سی ـ بالطبع یکدیکرینه بیانجی اوله‌ماز . بر قانون مشترك هپسنه حکمران اولور و بونلری یکدیکرینه ربط ایدر : قانون عمومیٔ بشریت . بیوك عائله‌لر عینی بر منبعدن نشأت ایتمشلر در عینی بر غایه‌یه دوغری کیدییورلر .

ایشته انسانیت ، ملتلر ، عائله ، فرد . . . «جملهٔ بشریه» بوندن عبارتدر . انسانیت دائرهٔ وسیعه‌سی بتون جمعیات مدنیه‌یی احتوا ایدر. دها آز واسع اولان جمعیت مدنیه ، یعنی ملت عائله‌لری شامل اولوب بونلره بر طبیعت مخصوصه ، بر طبیعت ملیه بخش ایلر و نهایت عائله ده افرادی محتوی اولوب هربرینه بر شخصیت مخصوصه ویرر.

بنابرین انسانك هم جنسلرینه قارشی قاچ مختلف وضعیتی وارسه ، افرادبشریه آردسنده‌کی مناسباتی اداره ایدن قانون عمومی‌ده اوقدر شعبه‌یه انقسام ایلر .

ابتدا بر حقوق ملیه ، برده حقوق بین‌الملل تحدث ایدر . حقوق ملیه‌ده اداره ایده‌جك مناسباتك طبیعت و ماهیتنه نظراً شعبه‌لره آیریلیر .

شخص ، عائله و جمعیت مدنیه یعنی ملتدن ماعدا برده قوهٔ اجتماعیه یعنی حکومت واردر . جمعیت نصل مشروع ایسه قوهٔ اجتماعیه‌ده اویله مشروعدر . انتظام اجتماعی لابد برکیفیتدر. فقط بونی محافظه ایده‌جك بر قوت لازمدر . اکر بو قوت اولمسه‌ایدی ، بوحسیات انسانلرده تمرکز ایتمسه‌ایدی ، جمعیت مدنیه تشکیلی یولنده وقوع بوله‌جق تشبثات هیچ بر نتیجهٔ مثمره تولید ایده میه‌جکدی و مدنیت ، ساحهٔ آرضه محاسن و بدایعنی نشر ایله‌مکه مقتدر اولمایه‌جقدی .

کرك ملت ، کرك دولت بر صانع ماهرك ید اعجازکاریله وجوده کلش دکلدر. بو اشجار مثمره نك جذور متینه‌سی طبیعت بشریه‌نك اعماقنده مکنوزدر .

بونلر بشریتك الهامات ضروریه‌سندن او لوب تدریجاً افرادك تأثیراتیله تعدیلاته ، تحولاته اوغرامشلردر . بوقسم انسانك نصل موجدی بوقسم ، اشتراکاتده اویله‌جه موجد و مخترعی موجود دکلدر .

قوهٔ اجتماعیه سایه‌سنده‌درکه ، بوقوتك ضعفانی حمایه ایتمسی ، حقوق محافظه و مدافعه ایله‌مسی حسبیله‌درکه مساوات مدنیه اساسی حکمنك سمای دهنیسنده سیران ایتمکله قالامش ، حیات حقیقیه شرائطی میانه داخل اولمشدر و بنه بو سایه‌ده درکه ترقی یالکز بر قاچ شخصه منحصر اولمیوب بوتون هیأته ، بوتون نوع بشره شامل اوله‌بیلمشدر. منافع خصوصیه ایله منفعت عمومیه آره‌سنه ، افرادك آمال و احتراصات خصوصیه‌لرینك تولید ایلدیکی اجبارات ایله حکمت حکومت اجباراتی آره‌سنه سربستیٔ افراد ایله هیأت اجتماعیه‌نك حریت عمومیه بینده حد فاصل کبی موضوع اولان قوهٔ اجتماعیه‌نك باشلیجه وظیفه‌سی بو عناصر مختلفه‌نی بر طرز معقوله تألیف ایله‌مکدر .

اشخاص ایله عائله‌لر حقوق خصوصیه‌یی ، ملتله قوهٔ اجتماعیه حقوق عمومیه‌یی تولید ایدر. برنجیسی مناسبات شخصیه وعائلیه‌یی تعین ایدر ؛ ایکنجیسی هیأت اجتماعیه ایله قوهٔ سیاسیه‌نك تنسیقاتی ارائه ایلر و بوندن متولد مناسباتی کوسترر . کرك حقوق خصوصیه‌نك ، کرك تنسیقات اجتماعیهٔ سیاسیه‌نك اساساتی کیفی و تحکمی دکلدر .

افرادك حریت شخصیه‌سی واردر ؛ فقط هر فرد بو حریتی نوعك انکشاف و رفاهیتنه مما نعت ایتمه‌ك شرطیله ، بشقه‌لرینك عینی حقوقنه تجاوز ایله‌مه‌مك قیدیله استعمال ایده‌بیلیر .

هیأت اجتماعیه‌نك حریتی ده ، فعالیت شخصیه‌یی رخنه‌دار ایتمه‌مك ، افرادی بر آلت و اسیر کبی استعمال ایله‌مه‌مك شرطیله مشروعدر .

حکومتك مشروعیت مسائیسی ده کندی خدمت و منشئنی اونوتمامسی شرطیله‌در . اکر جمعیتی و افرادی واسطه کبی قوللانمق ایسترسه بو مشروعیت زائل اولور . زیرا اساساً حکومت ، جمعیت و افرادی ایچون بر واسطهٔ انتظام و آسایشدن ؛ استعمال حریتك تأمیناتندن بشقه شی دکلدر .

بناء علیه جمعیات مدنیه‌نك کافه‌سنك حسیات حقیقیه‌سی شرائطی عینی اولمش اولسه‌ایدی ، حقوق ده کافهٔ اقوامده عینی صورتله تجلی و انکشاف ایده‌جکدی . شرائط مذکوره‌ده‌کی تخالف شهادت تاریخیه‌ایله ثابت اولدیغندن حقوق نقطهٔ نظرندن اقوام آره‌سنده بویولده برفرق موجوداولمشدر بو فرقك اك مهم قسمی‌ده حقوق سیاسیه‌ده مشهود اولمقده‌در . بر ملتك قوانین اساسیه‌سی مطالعات فلسفیه‌یه ، حکمت تاریخه استناد ایدر . بر قومك مساعیٔ عصردیده‌سنك نتایجی قانون اساسیسنده مسطور اولور ؛ قانون اساسینك قبول و تصدیق ایلدیکی هر برماده انسان و بطون ماضیه‌نك مبارزات لایزالیله الده ایدلمشدر. [حریت ویرلمز ، آلنیر] دیرلر . او حریتی تصدیق ایدن قانون اساسی‌ده بخش اولونماز ؛ جبراً اخذ ایدیلیر. بر ملت بونی آله‌بیله‌جك و آلدقدن صکره محافظه ایده‌جك اقتداره کلنجه قیمت و مزیتی اثبات ایتمش اولور. بر ملتك قانون اساسیسی مساعیٔ اجتماعیه و سیاسیه‌سنك محصله‌سیدر ، بوقانون قومك خزینهٔ مشترکه‌سی و تاریخ ملیسیدر ؛ قانون اساسی هر کسك مالی ، هر کسك حقیدر . هر فرد حقنی و وظیفه‌سنی بیلمکه ، کندیسنه عائد اولان برمالك وسعت و ماهیتنی اوکرنمکه مجبور اولدیغی ایچین حقوق اساسیه مطالعه‌سندن مستغنی اوله‌جق برکیمسه تصور ایدیله‌مز . بزم کبی حقلری غصب ایدلمش اولانلرك ایسه بو وقوفه ، بو مطالعه‌یه نه قدر محتاج اولدقلری وارستهٔ ایضاحدر .

اجمال اخباریه

غرب جرائدی شو آره‌لق ینه شرق مسائلنی قارشدیریور . بالقان و ایران ایشلری احوال خارجیه‌نك محوری عد اولنیور. رؤسادن ، وکلادن بری اوفق بر سیاحته چیقه‌جق اولسه ترك ویا عجم مسئله‌سنی مذاکره‌یه کیتدی دینیور. جهان بزمله اوغراشیور ؛ بونك اسبابی نه‌در ؟ عجبا مظلومك حقوقنی استرداد ایتمك ، حق و عدلك هر طرفده حکمفرما اولمسنه چالشمق کبی بر حس انسانیمیدر ؟

ظن ایتمیزکه غرب پولتیقه‌سنده بوبله حسلر بیوك لطفلر بولندیغنه ذاهب اولان دنیاده بر شرقلی قالمش اولسون . غربك بوکون حرص و طمع کوزینی شرقه دوندیرمسی اوروپا قطعه سنده بزدن بشقه قابل تقسیم بر مملکت بولمدیغنی و آخر بر دولتك حقوق و امتیازاتنه تجاوزله توسیع ملك و سلطنت ممکن اولمدیغنی آکلا دیغندندر .

عصرلرجه بوغوشان ، یکدیکرینی اك خونخوار اقوامده کورلمه‌ین بر وحشتله پارالایان قتولیك و پروتستان دولتلری بوکون اسلامه قارشو

TEKESTR VAKFI

اتفاق ایدییورلر و بواتفاقه اورتودوقس مذهبنه تابع اولان روسیه‌یی‌ده آلیورلر ؛ قدسه کیتمه مسی ایچون بر زمان قریمده آیاغنی قیرمغه چالشدقلری موسقوفی شیمدی کندیلری‌اوکه سو ریورلر .

انکلتره قرالیچه‌سی متوفیه ویقتوریا عبدالحمید طرفندن کوندریلن نشانی رد ایتمش : «اویله قانلی بر الدن کلن قانلی برهدیه‌یی بویله طاقه‌مام» دیمشدی. مخدوم اصالتموسوملری روسیه‌یه‌قدر کیدرك چارك قانلی اللرینی بالذات صیقمق ، بوینه دولامقدن چکنمیور .

بو اتفاقك مطلق اسلام علیهنه اولدیغی ادعا ایدیله‌مز . قباق ترکك باشنده باطلایه‌جق ؛ لکن اتفاقه طوغریدن‌طوغری‌یه هدف‌اولان بزدکلز. انکلتره‌یی فرانسه ایله اویوشمغه ، روسیه‌نك قو جاغنه آتیلمغه سوق و مجبور ایدن شی آلمان‌فتو حات اقتصادیه‌سی ، دها طوغریسی ، بغداد دمیر یولیدر ؛ یعنی عبدالحمیدك محضا کندی شخصنی وقا یه ایده‌بیلمك مقصدخائنانه‌سیله آلمانیا ایمپراطورینه بوش بوشنه ویردیکی امتیازلردر .

بغدادخطی انکلتره‌نك بصره‌وهندطرفلرنده‌کی تجارتنه ، سیاستنه خلل کتیریور ؛ روسیه‌نك کذا (آذربایجان)وقره‌دکز جهتلرنده‌کی تجارتنه آمال استیلاجویانه‌سنه سکته ویریور ؛ سویش قنالنك اهمیت سیاسیه و تجاریه‌سنی آزالتیور . عر بستانك بعض مهم نقاطنه سرعتله عسکر سوقنی تسهیل و تأمین ایدیور .

انکلیزك بزه هجوم ایتمسی، شرقده آلمان‌رقابتنه بر ضربه اورمق ، آلمانیایی بوصورتله متضرر و از عاج ایده‌رك مداخله‌یه مجبور قیلمق و اك نهایت روسیه ایله جنکه طوتشدیرمقدر . فاس مسئله سنی‌ده محضا فرانسه ایله آلمانیا آره‌سنده‌برمحاربه آچمق غرضیله حصوله کتیرن ینه انکلتره‌در .

اوچ ولایتی دول معظمه‌نك قونترولی و مستقل بر والینك اداره‌سی تختنده برلشدیره‌رك روم ایلی‌ده بر ایالت ممتازه وجوده کتیرمك و عساکر عثمانیه‌یی اورالردن چکمك کبی تکلیفلر هپ آوستریا و بالاخره آلمانیا نفوذینی قیره‌رق و برلینلدن بصره‌یه کیدن خط جیشی سلانیکه‌اینه جك بر نقطه‌ده کسه‌رك بر بلغار سدیله ایکی یه آیرمق غرضندن بشقه بر سببه مبنی دکلدر . بو صورتله آرناوودلغك‌ده دولت‌عثمانیه‌دن ارتباطی فك ایدلمش ، بر طاشله ایکی قوش بردن اورلمش اولیور .

اورته‌ده بز آلمانیانك نارینه یانیورز. هم بوشنه یانیورز . ویریلن بو قدر مهم امتیازلره مقابل اساسلی بر منفعت استحصال ایده‌مدن یانیورز . دیکر بیوك دولتلرك بزه خصومتی بو رقابت اقتصادیه‌ده آلمانیایه ظهیر بولندیغمزدن ایلرو کلیور . حکومتمزك ترك و اسلام اولمسی بوخصومتی بالطبع بر قات‌دها تزییده سبب اولیور. ادارهٔ حاضره‌نك سیئاتی ایسه اغراض و مداخلات دولیه‌نك مشروع‌بر طرزده کوستر لمسنه یاردم ایدیور مقصد اکر ماکدونیاده جرمان منافعنه سد چکمك ، بغداد یولنی بوزمق ، آرناوودلغی کتله‌عثمانیه‌دن آیرمق ایسه بو ایشه بر قاچ سنه اول نه‌دن شدتله تشبث اولنمدی ؟ تشبث اولنمامسنه سبب فاس مسئله‌سی یوزندن آلمانیا ایله فرانسه بینده بر محاربه آچه‌رق و حکومت‌عثمانیه‌یی یالکز بر اقوب ماکدونیا اصلاحاتی انکلیز و موسقوف آمالنه کوره یاپدرمق امیدی‌ایدی . انکلتره‌نك و روسیه‌نك مادی و معنوی معاونتلریله‌حرکت ایدن بلغار حیدودلرندن ده بو بابده پیوك پیوك خدمتلر بکلنیوردی .

بو انتظارلر نتیجه‌سز قالدی . واردار و مریج حوضه‌لرندن هلال شکلنده بر شعاع‌حریت بر امید سلامت کوروندی ، بر طراقهٔ انقلاب ایشدلدی . ایشته دشمنلری تلاشه دوشورن یکدیکریله ملاقاته اتفاقه سوق‌ایدن بودر. او هلال حریت هر طرفی تنویر ایده‌جك اولورسه بلغار حیدودلرینه ، اجنبی دسائسنه میدان‌قالمیه‌جقدر.

بو حرکت وطنپرورانه عبدالحمیدك و اویك کبی بدخواهمز اولان بر قاچ دولتك ایشنه الویر میه‌جکدر . برطرفدن جبر و تضییقه دیکرطرفدن مداخله‌یه حق‌قازاپلمك ایچون بو اجراآتی چرکین بر رنکده کوسترمه‌جکلر . لکن کونشك ضیاسی بالجمله ستر ایدلمز . جمعیتمز آمال و مقاصدینی علناً و صراحةً دفعاتله یازدی ، بیلدیردی. حتی اخیراً اوروپا افکار عمومیه‌سنی جمعیتمز علیهنه تحریك مقصدیله صرف افترا و اهانتدن‌عبارت اولهرق اشاعه‌ایتدیریلن اراجیفی تکذیب‌ایچون نشر اولنان بیاننامه‌ده مرام و مقصدینی بردفعه دها دنیایه اعلان ایتدی. فرانسه، آلمانیا، آوستریا مطبوعاتنك قسم اعظمی طرفندن درج ایدیلن بیاننامه‌مزك صورت مترجمه‌سنی نقل ایدیورز :

۱۱ تموز ۱۹۰۸

تلغرافلر ، مناستر و ولایات ثلثه‌نك جهات مختلفه‌سنده کنج ترك فرقه‌سنه منسوب بر چوق ضابطانك اهالی ایله مشترکاً اختلالی اعلان ایدییورلر. بونلر میانینده ویانه‌دن چکیلن بر تلغراف اهالی خرستیانیه‌نك مذکور حرکت اختلالیه‌یی کندیلری علیهنه ظن ایله خوف و خشیته‌دوچار اولدقلرینی بیلدیرییوردی .

ترکیه‌ده ادارهٔ مستبده نك ادامه‌سی منافع اساسیه‌لری اقتضاسندن بولنان سلطان عبدالحمید ایله بعض دولتلر کنج ترکلرك بوحرکات وطنپرورانه‌سنی خرستیانلر علیهنه بر قیام کبی کوسترمك ایسته‌یورلر .

ایمدی ، کنج ترك فرقه‌سی ، شمدیه قدر نشریاتنك هیچ برنده اصلا جنس و مذهب تفریق و قطعا خصومت و اختلاف تلقین ایتمدی . بالعکس طلب ایتدیکی مشروطیت اداره اصولی بالجمله اقوام عثمانیه‌نك منافع وسعادت مشترکه لرینی کافلدر. موسوی ، خرستیان بالجمله خالی عین حقوق و وظائفه مالك اولهجقلردر . هپسنك منافع مشروعه‌سی عینی درجه بر مساوات حقوق ایله تأمین و صیانت ایدیله‌جکدر.

کذا کنج ترك فرقه‌سی ، رعایت متقابله شرطیله، بتون معاهدات بین‌الدوله حرمت ایدر . « قانون اساسی » نك تأمین ایده‌جکی حر و عادل بر اصول اداره سایه‌سنده ناموسلی اجنبیلرك مملکتمزه کله‌رك عثمانلی ماتنك احیاسی امرنده مظاهرت مادیه و معنویه‌لرینی تقدیم ایتلری تسهیل ایدلمش اولهجقدر .

منبعی مشکوك بعض تلغرافلو بزم حرکت وطنپرورانه مزی مظلم و اسرار انکیز بر شکلده کوسترمك ایسته‌یورلر کنج ترك فرقه‌سی کون کبی آپ آشکاره حرکت ایتمکده‌در . بر عزم قوی ایله اجراسنه قرار ویردیکی خصوصاتی ، مختلف بیاننامه‌لرله ، مردانه بر صورتده اعلان ایتدی . پروغرامنی صوکنه قدر تعقیب ایده‌جکدر .

عثمانلی ترقی و اتحاد جمعیتی نامنه :

احمد رضا

ایشته آرتق بوحقایقه قارشو کیمسه‌برسوز سویلیه‌میه‌جکی و اجنبیلرك‌ده حقوقمزی طانیمغه مجبور اوله‌جقلری شبهه‌سزدر .

اجمال داخلی

۱

سلانیك مرکز قوماندانی جاسوس عمر ناظمك جرحندن‌صکره عینی خیانتله متهم‌بولنان مناستر پولیس مقتشی سامی نام شخصك قتل ایدلدیکی اولجه یازلمشدی . حکومت حمیدیه‌نك ناظم وقعه‌سنی تحقیق ایتمك‌اوزره سلانیکه کوندر دیکی هیئت روم‌ایلی داخلنده خفیه‌تشکیلاتنه، وزارت توجیهی ، بیکلرجه لیرالر وعدی کبی‌یالانلرله خلقك اغفالنه و سرابك وهمنه‌استناداً بعض ارباب‌عرفان و ناموسك توقیفنه جرأت‌ابتدیلر. بو هیئت‌زیلهنك اجراآت خائنانه‌سی ولایات ثلثه اهالیسنك قلبلرنده درین بر حس نفرت و خصومت پیدا ایتدی . ذاتاً حکومتك عسکری چکه رك وطنمزی بوسبوتون اجنبیلره ترك ایده‌جکی حوادثی کویلره وارنجه‌یه‌قدر شیوع بولمش اولدیغندن بو حس نفرت درحال بر شکل آتشین آلدی مناستر ولایتنه تابع (رسنه)و(پرسپه) جواری قوماندانی و آوجی طابوری قول آغاسیسی «نیازی» بکك اهالی و مأمورینندن و معیتنده بولنان اك‌کزیده افراددن مرکب ایکیبوزکشیلك برقوتله مکمل برچته‌تشکیل ایده‌رك طاغه چیقدیغنی ایشیدلدی .

نیازی‌بك ، او قهرمان حریت حکومت و اهالیه قارشو : « بز ؛ کوی یاقان ، اهالیٔ معصومه‌یی قتل ایدن عادی بر حیدود چته‌سی دکلز . مقصدمز اسلام و خرستیان بلااستثنا بالجمله تبعهٔ عثمانیه‌نك رفاهیت وسعادتنی کافل اولان قانون اساسینك اعاده‌سی و ملت مجلسنك کشادیدر. ای عینی وطن مشترك اولادلری ، برله‌شکز . حکومتك حقوق طبیعیه کزدن اولان حریتکزی تصدیق ایدنجه‌یه‌قدر شان و شرفله مجادله‌یه حاضرلانکز . اوتوزبرسنه‌دنبری سوکیلی وطنمزك پاریسنی قصداً دشمنلری ویرن بو خائن حکومته قارشو آرتق سلاح‌ایله جواب ویرمك لزوم و مجبوریتی تظاهر ایتدی . بز حکومتدن حریت شخصیه و وجدانیه‌مزك تصدیقندن فضله بر شی ایسته‌میورز . پادشاه بوندن نه‌ایچون استنکاف ایدیور ؟ یوقسه ملتی حالا اسیر هوسات‌استبدا دیمی ظن‌ایدییور ؟ بوتون‌دنیابیلملیدرکه بزبویوله عزیز وطنمزك تخلصی، حقوق انسانیه‌مزك تصدیقی دیمك‌اولان ملت‌مجلسنك کشادی یولنده قانمزك صوك دامله‌سنی ایثار ایده‌جکز ....» کبی علوی بلند ، جلادت آمیز سوزلرله مقصد مقدسی اعلان ایتمشدر .

شو وقعهٔ مهیبه‌دن استانبول صوك درجه تلاش و دهشته دوشه‌رك سلانیك جواردن ایکی و مناستردن بر طابوری تعقیبلرینه سوق ایتمك ایستمشدر. مناستره کیدن سلانیك‌طابورلری یورغون اولدقلرینی و مناستر طابوری ضابطان و

TEK-ESIR YAKFI

افرادی ده خسته لقلرینی درمیان ایده رك کیتمدی . وطنداشلرینه، کندی قارداشلرینه قارشو یورومك جنایت لئیمانه سنی قطعیاً قبول ایتمه مشلردر. بوندن دها زیاده قورقان سرای اوتهدنبری اللرنده مدهش بر آلت استبداد اولهرق قوللاندقلری خونخوار فریق شمسی پاشایی معیتنده یعنی متروویچه ده بولنان اوچ طابور ایله بو مسئلهنك تسکینه مأمور ایتدی . فریق شمسی آغا موجود مکتبلی ضابطانك یرینه آلایلی ضابط و صورت مخصوصه ده معیتنه یکرمی قدر باشی بوزوق آلهرق ترن مخصوص ایله و سلانیك طریقیله مناستره حرکت ایدر . مناستره وروده کندی وطنداشلری کندی اوز قارده شلری علیهنه سلاح قوللانه رق بیکلرجه معزز حیاتك سونمه سنه سبیت ویره جکی آکلاشیلدیغندن تلغرافخانه دن چیقارکن برقاچ طرفدن انداخت ایدیلن قورشونلردن برینك تأثیریله مرقومك وجود خباثت آلودی ازاله ایدلمشدر . فاعل مجهولدر .

استانبولك ارذل اشراسندن و شهرامانی اعضاسندن متوفی قیصرلی احمدیاشانك دامادی حاجی حقی ایله حاجی عثمان نامنده ایکی آلچق یبلدیز طرفندن سلانیکده خفیه تشکیلاتیه مأمور ایدلمش و خفیاً وظائف ملعنتکارانه لرینه باشلامشلردی . بونلردن حاجی حقینك کاتبی فهیم پاشا خفیه لری بقیه سندن شعیب برکیجه تپه لنمشدر. فاعل مجهولدر. فدائی حاجی حقی اوزرینه ده آتش ایتمش ایسه ده قورشون ناملو درونده قالدیغندن مرقوم قورتلمشدر .

مناستر طوپچی آلایلرینك برنده مفتی اولان مصطفی افندی نامنده دیکر برحبیث میرالای حاجی نظمی ایله برلکده درسعادته کیده رك فعالیت قهرمانانه سیله مشهور ارکان حربیه بیکباشیسی انور بکله دها بعضیلری علیهنده اخبار اتده بولنمشدی. حکومت غایت آلچق بر تدبیر ایله انور بکی استانبوله جلب ایتمك ایسته مش ایسه ده مقصد خائنانه آکلاشلمش و تشکل ایدن چته لره نظارت ایتمك اوزره مشارالیه (رسنه) یه کیتمشدر .

مفتی مناستره عودتنده خفیه لکندن طولایی اجرا آت قومیته سی طرفندن اولومه محکوم ایدلدیکنی حس ایده رك حیاتنك تهلکه ده اولدیغندن بحثله استانبوله جلبنی استرحام ایتمش و بو استرحامی اسعاف اولنمش اولدیغندن تبدیل قیافت ایده رك سلانیکه کلمش ایدی . صباحلین اوتلدن آرابه یه بینوب استاسیونه کیده جکی صره ده بری قلبنك آتلتدن، دیکری چکه سندن، اوچنجیسی ده بوینوندن اولمق اوزره آغر صورتده جریحه دار ایدلدی . قورتولمسی محالدر . فاعل مجهولدر .

ایشته خفیه لرك بویله شدید بر صورتده افنا ایدلملری بلااستثنا اسلام و خرستیان اهالی او زرنده فوق العاده حسن تأثیر حاصل ایدییور. بر قاچ غروش ویاعادی بر رتبه ایچون اوجاقلر سوندورن ، یتیملر دیلندیرن و کوپکلر قدر جمعیت بشریه یه فائده لری اولمایان بو مخلوقات سفلیه نك کیم اولورسه اولسون و نره ده بولنورسه بولونسون آرتق یشاماغه حقلری یوقدر. ملتك اخلاق نجیبه سنی افساد ایتمکه چالیشان بو مرض ملوث کوکندن ازاله ایدیله جکدر .

چوق شکر عسکر هریرده اهالی ایله برلکده حرکت ایدییور . حکومت حمیدیه نك طوغریدن طوغری یه اك قیمتلی ، اك محترم امرا و ضابطانه تعرض ایتمسی جهت عسکریه یی برقات دها اهالی یه ربط ایتدی. شمدی روم ایلینده یك قلب، یکوجود یك امل بر ملت واحده وارو بوملیونلردن مرکب « ملت عثمانیه » حریت و حقوق انسانیه لرینك استحصالی اوغورنده تا صوك نفرینه قدر فدای جانه حاضرلانمشدر .

استانبول :

مابین باشکتابتندن اوچنجی اردو مشیریتنه کشیده ایدیلن تلغرافنامه ایله « علی الاطلاق بر طاقم ضابطان و مأمورینك تحت توقیفه آلندیغنك مسموع عالی اولدیغی و بو ایسه رضای عالیه یه مغایر بولندیغی جهتله بو حاله جرأت ایدن کیملر ایدوکنك اشعاری و بوصورتله توقیف ایدیلنلر وارسه همان تخلیه لری و شاید توقیف ایدلمك قورقوسیله فرار ایدن ویا اختفا ایلیانلر وارسه مرا حم پادشاهیدن استفاده ایلملری » تبلیغ اولنمشدر. معروف اولان بو دسیسه لر هر طرفده خندهٔ استهزایی موجب اولدی . حکومت اکر عفو عمومی اعلان ایتمك ایسته یورسه منفی و زندانلرده حقسزیره ایکه ین ، حقسز وسیله لرله محکوم ایدلمش یوزبیکلرجه اولاد وطنی دوشونمیورمی ؟ شاملی عرب عزت پاشا ایله اسماعیل پاشایی، بوایکی جلاد انسانیتی نه ایچون سرایده طوتیور ؟ بو آدملری که زهرلی بر سلوك کبی وجود عصمت ملته یاپیشه رق سنه لردنبری اونك بقیهٔ حیات اخلاقیه سنی أمیورلر امت عثمانیه نك فضائل اخلاقیه سنی تسمیم ایدیورلر. « عفو عمومی » دسیسه لرینه آرتق کیم اینانیر .

سرایده و هیئت وکلا آره سنده فوق العاده خوف و دهشت حکمفرمادر . مابیندن بعض ولایات والیلرینه جکیلن تلغرافلرله [اورالرده « افکار مفسدتکارانه » اولوب اولمدیغنك « باب عالی یه » اوغرامقسزین یبلدیزه بیلدیرلمسی] طلب اولوندی اوچنجی اردو داخلنده برقاچ خفیه نك تپه لنمسی استانبول افکار عمومیه سنده تأثیرات مهمه حصوله کتیردی. حکومت تدابیر تجسسکارانه سنی تشدیده غیرت ایدیورسه ده اجرا آتدن خبردار اولانلر فوق العاده اندیشناك بر حالدهدر . مکاتب عسکریه مفتشی اسماعیل پاشا خانی اوچنجی اردوایچون خفیه ترتیباتیله مشغولدر . مأموریت وصورسا تره ایله کونده ریله جك اشخاص ملعونه نك لیسته سی تقدیم ایدیله جکدر .

سلانیکه کوندردیکی هیئت فوق العادهٔ تحقیقیه نك ویردیکی خاطر و خیاله صیغمایان ژورنالرینه اعتماد ایده رك بیلدیزك طوغریدن طوغری یه جهت عسکریه یه تعرض ایتمسی بورا محافل عسکریه سنده اولدقچه محسوس بر سوء تأثیر حاصل ایتدی.

سرای ، قونیه ، یوزغاد کبی اهالیسی نسبةً جاهل محللرك ردیفلرینی تحت سلاحه آلهرق ۳۰۰۰۰۰ کشیلك برقوهٔ عسکریه ایله روم ایلیده کی وطنداشلرمزك علیهنه یوروماسنی نیت خائنانه سنده در . ظن ایتمیرکه آناطولیدن کتیریله جك عسکر کندی دینداشلرینه قارشو استعمال سلاح ایتمك خیانتنده بولنسون آناطولی اهالیسی ده عینی بویوندروغك ، عینی استبدادك التنده ، فقیر و سفیل ایکیه مکمده در . مشترکاً خلاص ایچون اونلرك ده روم ایلی ده کی دینداشلرینه یاردم ایده جکلری شبهه سزدر. عکس تقدیرده سرایك اغفالات و مواعدینه قاپیلانلرك شدیداً و سریعاً تجزیه لری اجرا قلنه جقدر .

انوربك رفیقمز [نایه فرایه پرهس] غزته سنه کوندردیکی مکتوبده شو فقره لر واردر :

« بنم کنج ترکلره آلداندیغمی سویله یورلر. بو « بر هذیاندر . شمدی بن قهرمان آرقداشلرمله « طاغلرده بو ادارهٔ ظالمه و مستبده یه نهایت ویرمك و سوکیلی وطنمزده هرکون قارداش اره سنده وقوعبولان جنایات و قتالهنهایت ویره جك اولان ملت مجلسنی کشاد ایتمك ایچون مجا « دله ایدییورم . شمدی یه قدر اون ایکی مختلف « چته ایله مظفرانه محاربه ایتدم و بو یولده قانمك « صوك دامله سنی دوکه جکم . . . . »

عثمانلی ترقی و اتحاد جمعیتی اعضاسندن
و ارکان حربیه بیکباشیلرندن
انور

عبدالحمیدك یاورلرندن صادق پاشا سلانیك خفیه لرینی معاینه ایتمك ایچون سلانیکه کوندرلمش ایدی . اوراده الده ایده بیلدیکی اوراق حاملاً (سیدون) نامنده کی برفرانسز واپوری ایله عودت ایدرکن برعثمانلی فدائیسی طرفندن اوزرینه رهوولوره بش ال آتش ایدیله رك بوندن جرح ایدلمشدر .

---

۱۵ تموز دیلی تلغراف

« موثوق منبعدن آلدیغم بر خبره نظراً وقتیله انکلتره سفارتنه التجا ایتمش اولان کوچك سعیدپاشا (مراقب ممالك) تعیین ایدلمشدر. وکلانك کافهٔ مقرراتی سرایه کیتمزدن مقدم کندیسنه ویریلیور . یادشاهك و کلاسندن ده شبهه لندیکی آکلاشیلیور . » سعید پاشا مجلس مبعوثانی قپاتمده عبد الحمیده معاونت ایتمشدی . حالا متنبه اولمدیسه یقینده اولور.

افادهٔ مخصوصه

وطنمزك الك مهم و معتنا ثقاطنده عثمانلی وطنپرورانی عموم امت عثمانیه نك حریت و عدالتنی استحصال و اوتوزبر سنه دنبری قپادملش اولان مجلس مبعوثانی کشاد ایتدیرمك کبی بر مقصد عالی همتانه ایله سلاحه صارلدی . بوفداکار ، بو عالیجناب قارداشلرمزه معناً و مادةً یارم و اشتراك ایتمك بلاتفریق جنس و مذهب بالجمله عثمانلیلره بر فریضهٔ مقدسه در . بوکون روم ایلی ده ملتك سلامت عمومیه سی نامنه فدای جانه حاضرلنان عثمانلی ترقی و اتحاد جمعیتی قهرمانلرینه یاردم ایدلمز ایسه یارین آناطولیده کیلرك دخی معاونتسز قاله جغی و بو صورتله غایهٔ نجیبه وصوله مشکلات چکیله جکی طبیعیدر . عثمانلی نامنی طاشیان هرفرد شو دقیقه ده وطننه بر شی مدیوندر . کرك فعلاً ، مادة کرکسه مالاً ، نقداً بو بورجنی ادا ایتملیدر. حقوق عمومیه اوغورنده قاننی تأدیه ایدنلره قارشی ایدیله جك معاونتك ناجیز بر هدیه دن عبارت اولهجغی شبهه سزدر .

CHOURAI UMMETT
(L'Assemblée Nationale)

Le Gérant : G. CHEVALIER.

Paris. — Imp. J. Gainche, R. TANCRÈDE, suc^r, 15, rue de Verneuil.

TEK-ESIN